

УДК 912.43 + 37.015.31

ORCID iD 0000-0002-5276-3478

ORCID iD 0000-0003-3895-6270

**ВИКОРИСТАННЯ ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ СЕРВІСІВ
ДЛЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ІНФОРМАЦІЇ
(НА ПРИКЛАДІ ІНТЕРАКТИВНОЇ КАРТИ ЗАКЛАДІВ ОСВИТИ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ, ЩО ПРАЦЮЮТЬ
ЗА ІДЕЯМИ В. СУХОМЛИНСЬКОГО)**

*Тетяна Тихонова,
Марина Домаскіна*

Швидке збільшення інформації в усіх ланках життєдіяльності суспільства змушує людину швидко розуміти й аналізувати великі обсяги даних. Тому важливою вимогою до інформації стає її зручність та наочність. Серед низки цифрових засобів візуалізації інформації особливе місце посідають геоінформаційні системи як потужний засіб візуалізації картографічних об'єктів із наданням контекстної інформації про ці об'єкти. Прикладом інтерактивної освітньої карти є карта «Працюємо за В. Сухомлинським», створена напередодні святкування сторіччя від дня народження Василя Сухомлинського з метою узагальнення інформації про досвід шкіл Миколаївської області, що працюють за ідеями видатного українського педагога. Карта містить геоінформацію про досвід 32 закладів дошкільної та середньої освіти, які впроваджують такі педагогічні ідеї: моральне, розумове, духовне, трудове, естетичне, екологічне виховання дітей дошкільного віку; розвиток культури рідної мови; розвиток патріотизму, громадянської позиції; розумове виховання школярів молодшого та середнього шкільного віку; розвиток творчого мислення учнів, художньо-естетичних цінностей; здоров'язберезувальні технології в школі; формування моральної культури учнів; формування і збагачення педагогічної культури вчителя.

Ключові слова: візуалізація інформації; геоінформаційні системи; геоінформаційні сервіси; інтерактивні карти; спадщина В. Сухомлинського.

**USING GEOINFORMATION SERVICES
FOR VISUALISATION EDUCATIONAL INFORMATION
(BY THE EXAMPLE OF THE INTERACTIVE MAP
OF MYKOLAIV REGION EDUCATIONAL INSTITUTIONS WHICH
WORK ON THE IDEAS OF V. SUKHOMLINSKIY)**

*Tetyana Tykhonova,
Maryna Domaskina*

The rapid increase in information in all parts of society makes a person quickly understand and analyze large amounts of data. Therefore, an important requirement for information is its convenience and visualization. Among many digital information visualization tools, geoinformation systems occupy a special place as a powerful visualization tool for mapping objects by providing contextual information about these objects. An example of an interactive educational card is the card "Working for V. Sukhomlinskyi" created on the eve of the centenary of Vasily Sukhomlinskyi's birthday to summarize information about the experience of schools of Mykolaiv region working on the ideas of a prominent Ukrainian teacher. The map contains geoinformation about the experience of 32 pre-school and secondary education institutions that introduce the following pedagogical ideas: moral, mental, spiritual,

labor, aesthetic, ecological education of preschool children; development of native language culture; development of patriotism, civic position; mental education of primary and secondary school students; development of students' creative thinking, artistic and aesthetic values; health-saving technologies at school; formation of students' moral culture; formation and enrichment of teacher's pedagogical culture.

Keywords: *information visualization; geoinformation systems; geoinformation services; interactive maps; heritage of V. Sukhomlinskyi.*

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток цифрових технологій, продукування й швидке розповсюдження знань у всіх сферах життєдіяльності людства потребують ефективних способів подання і сприйняття інформації. Інформаційна насиченість сучасного світу змушує людину швидко розуміти й аналізувати великі обсяги даних, тому важливою вимогою до інформації стає ергономічність, тобто зручність і наочність інформації з точки зору її обсягу та форми подання [3, с. 16]. Одним із засобів такого подання є візуалізація даних, тобто їх наочне представлення з використанням схем, таблиць, графів, діаграм, карт.

Серед низки цифрових засобів візуалізації інформації особливе місце посідають геоінформаційні системи як потужний засіб візуалізації картографічних об'єктів із наданням контекстної інформації про ці об'єкти. Геоінформаційні сервіси швидко знаходять застосування в багатьох сферах життєдіяльності суспільства, зокрема в освіті, де надають можливість візуалізації освітньої інформації (інтерактивні карти закладів освіти певного регіону або певної спрямованості тощо). Використання геоінформаційних сервісів надасть освітянам змогу створювати власні інтерактивні картографічні продукти задля пошуку освітньої інформації, навчання, управління освітніми процесами тощо.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Теоретичні обґрунтування концепції геоінформаційного картографування, сутності електронних карт викладені в працях: О. Берлянта, Л. Руденка, Д. Ляшенка, Е. Бондаренка, М. Краака та інших. Можливість використання інтерактивних картографічних творів у навчанні географії розглядають:

О. Бардалін, Н. Бубир, Л. Даценко, Л. Миколенко, В. Остроух, В. Тейлор. Але питання застосування геоінформаційних веб-сервісів для подання освітньої інформації не є достатньо дослідженими.

Метою статті є опис можливостей геоінформаційних веб-сервісів для розроблення інтерактивних карт освітнього спрямування (на прикладі карти закладів освіти Миколаївської області, що працюють за ідеями В. Сухомлинського).

Виклад основного матеріалу. Перед тим, як описувати методику розроблення інтерактивної веб-карти, надамо деякі теоретичні положення, використовуючи дослідження О. Пітенка [14]. Автор визначає геоінформаційну систему (ГІС) як програмно-апаратний комплекс, призначений для збору, управління, аналізу й відображення просторово розподіленої інформації та підкреслює, що в найпростішому варіанті геоінформаційні системи – це поєднання звичайних баз даних (атрибутивної інформації) з електронними картами, тобто потужними графічними засобами.

ГІС забезпечує управління візуалізацією інформації. З'являється можливість виводити (на екран, на тверду копію) тільки ті об'єкти або їх сукупності, які потрібні в цей час. При цьому поліпшується структурованість інформації, а отже – підвищується ефективність її обробки й аналізу. У ГІС карта стає динамічним об'єктом і надає можливість [14]:

- змінювати масштаб;
- перетворювати картографічні проекції;
- варіювати об'єктним складом карти;
- опитувати через карту в режимі

реального часу відповідні бази даних;

- змінювати способи відображення об'єктів (колір, тип лінії тощо), у тому числі й визначати символію через значення атрибутів, тобто синхронізувати візуалізацію зі змінами в базах даних;
- легко вносити будь-які зміни.

У ГІС дані поділяються на дві категорії: просторові (місце розташування) й непросторові (атрибути). Просторові дані містять географічні об'єкти, атрибутивні дані описують ідентифікатор об'єкта, будь-яку описову інформацію з баз даних, зображення і багато іншого.

На основі ГІС створюються електронні картографічні видання різних типів і призначення. О. Лейберюк, наводячи у статті [12] класифікацію веб-карт, виділяє динамічні та статичні веб-карти та підкреслює, посилаючись на роботу [11], що в кожній із згаданих вище категорій виділяють карти неінтерактивного та інтерактивного (динамічного) характеру. Найпоширеніші неінтерактивні карти забезпечують можливість тільки перегляду. До них відносяться всі карти, створені до комп'ютерної епохи картографування, або ті, що створені за допомогою комп'ютерних технологій у вигляді статичних зображень. Інтерактивні карти є системою взаємодії користувача та карти, де діє принцип «користувач (запит) ↔ система (відповідь)». Інтерактивні карти мають динамічність зображення, гіперпосилання, можливість змінювати масштаб, генералізацію, певну кількість шарів зображення та багато інших можливостей.

Зростання кількості та різноманітності веб-карт призвело до створення ширшої класифікації, що включає: аналітичні веб-карти (*analytical web maps*), анімовані (*animated web maps*), у режимі реального часу (*realtime web maps*), спільні (загальнодоступні) веб-карти (*collaborative web-maps*), онлайн-атласи (*online atlases*), статичні веб-карти (*static web maps*) [12], для яких

характерні як інтерактивність, так і неінтерактивні відображення.

О. Барладін та Л. Миколенко в роботі [1] описують та наводять приклади картографічних творів, розроблених в Україні. Автори пропонують таку класифікацію картографічних видань:

- навчальні;
- пошуково-довідкові;
- топоатласи;
- космоатласи;
- комплексні;
- тематичні видання (туризм, карти та атласи автодоріг, екологія, транспорт тощо);
- спеціальні, виготовлені на замовлення для розв'язання відомчих прикладних задач (земельний кадастр, лісове господарство тощо).

Залежно від призначення видання, підкреслюють автори [1], окремо розробляють: інтерфейс, набір функціональних можливостей та спеціалізовані параметри, що можуть бути корисними для конкретної галузі.

Інтерактивні веб-карти, що містять освітню інформацію, можна віднести до тематичних видань. Наведемо приклади карт освітнього призначення, створених в Україні:

- ІСУО (інформаційна система управління освітою) [8] – це довідкова інформаційна система щодо закладів освіти України, що, окрім звичайної бази даних, містить інтерактивні карти областей України, на яких можна знайти інформацію про кожний заклад освіти;
- інтерактивна карта навчально-практичних центрів професійної (професійно-технічної) освіти України [6] візуалізує центри кожної області відповідним кольором, про кожний центр надається текстова та фотоінформація;
- освітня карта міста Києва [13] містить геоінформацію про школи, дошкільні, професійно-технічні, позашкільні заклади освіти, надає інформацію за запитом на карті або в пошуковій стрічці;
- карта освітнього простору Чернігів-

щини [10] – це геоінформаційна інтерактивна система, що містить інформацію про різні типи закладів освіти (ЗЗСО, опорні школи, інтернатні заклади освіти, заклади професійно-технічної, вищої освіти та заклади фахової перепідготовки), а також додаткову інформацію (межі об'єднаних територіальних громад, маршрути шкільних автобусів), і дозволяє варіювати візуалізацію цих об'єктів на карті;

- карта опорних шкіл Тернопільської області [9] дозволяє візуалізацію місць розташування опорних шкіл Тернопільщини та наводить довідкову інформацію про кожну школу, зокрема посилання на сайти шкіл;
- інтерактивна карта гуртків міста Тернопіль [5] містить інформацію про місце розташування, секційні заняття та додаткові відомості про позашкільні навчальні заклади (зокрема контактні дані – адреси сайтів, електронну пошту, номери телефонів); тематичні шари веб-карти дозволяють обрати гурток залежно від напрямку діяльності та вікової категорії дитини;
- інтерактивна карта педагогічного досвіду освітян Миколаївської області [7] візуалізує геолокацію закладів освіти, де відбуваються педагогічні інновації (різні напрями виділено різними кольоровими позначками), та надає відповідну інформацію про вчителя та сутність його педагогічного досвіду.

Отже, геоінформаційні сервіси, зокрема сервіс Google Maps, надають можливість зручного інтерактивного візуального подання системи освітніх закладів, що пов'язані між собою певною тематикою або проблемою, дають змогу варіювати видимість геооб'єктів на карті за певною ознакою, прив'язувати до таких об'єктів текстову, аудіо- та відео-інформацію.

Саме зручність та доступність геосервісу Google Maps дозволили науковцям кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Миколаївського

обласного інституту післядипломної педагогічної освіти виконати завдання, що було поставлене перед кафедрою напередодні святкування сторіччя з дня народження Василя Сухомлинського, – узагальнити інформацію про досвід шкіл Миколаївської області, що працюють за ідеями видатного українського педагога.

Робота відбувалася у два етапи. На першому етапі старшим викладачем кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Півень Г. Г. зібрано, відредаговано та педагогічно опрацьовано великий обсяг інформації про досвід роботи освітян області за науковими здобутками В. Сухомлинського.

Педагогічна спадщина В. Сухомлинського є невичерпним джерелом, що надихає сучасні педагогічні колективи на професійну творчість, надає ідеї щодо гуманізації та соціалізації освітнього процесу, громадянської та родинної педагогіки, орієнтує розвиток дитини на формування найкращих людських особистих якостей. У Миколаївській області за В. Сухомлинським працюють школи та дитячі садочки Баштанського, Березанського, Березнегуватського, Веселинівського, Вітовського, Вознесенського, Доманівського, Казанківського, Новобузького, Новоодеського, Первомайського, Снігурівського районів, міст Вознесенська, Первомайська, Миколаєва. На адресу кафедри від цих закладів освіти надіслано фото- та відео-інформацію, опис навчальних і позашкільних заходів, шкільних свят тощо.

Вражає різноманітність педагогічних ідей, за якими працюють школи:

- моральне, розумове, духовне, трудове, естетичне, екологічне виховання дітей дошкільного віку (Первомайський ЗДО № 24 «Гвоздичка»; Миколаївський ДНЗ № 82; Коблевський ЗДО «Сонечко»; Вознесенський ЗДО № 9; Веселинівський ЗДО № 1 «Сонечко»; Веселинівський ЗДО № 4 «Ромашка»; Веселинівський ЗДО № 3 «Малютко» тощо);
- розвиток культури рідної мови (Христофорівська ЗОШ Баштан-

- ської районної ради; Веселинівська гуманітарна гімназія імені Б. М. Мозолевського Веселинівської районної ради; Первомайська гімназія Первомайської міської ради; Миколаївський класичний лицей Миколаївської міської ради);
- розвиток патріотизму, громадянської позиції (Плющівський ЗЗСО Баштанської районної ради; Новоєгорівська ЗОШ Баштанської районної ради);
 - розумове виховання школярів молодшого та середнього шкільного віку (Миколаївська ЗОШ № 44 I–III ступенів Миколаївської міської ради; Миколаївський класичний лицей Миколаївської міської ради);
 - розвиток творчого мислення, художньо-естетичних цінностей (Доманівський НВК, Доманівський район; Вознесенська ЗОШ № 10, м. Вознесенськ; Центр дитячої та юнацької творчості, м. Вознесенськ; ЗОШ № 16, м. Миколаїв; Новоодеська ЗОШ № 2, Новоодеський район);
 - здоров'язбережувальні технології в школі (ЗОШ № 31, м. Миколаїв; Миколаївський класичний лицей, м. Миколаїв);
 - формування моральної культури учнів (Мурахівська ЗОШ, Березнегуватський район; Вознесенська ЗОШ № 7, м. Вознесенськ; Вознесенська ЗОШ № 6, м. Вознесенськ; Євгенівський НВК «Загальноосвітній навчальний заклад I–III ступенів – дошкільний навчальний заклад», Снігурівський район; Первомайський НВК «ЗОШ I–III ступенів № 15 – колегіум», м. Первомайськ);
 - формування і збагачення педагогічної культури вчителя (Висунська ЗОШ, Березнегуватський район; Перша українська гімназія імені М. Аркаса, м. Миколаїв, Миколаївська гімназія № 41, м. Миколаїв).

Великий обсяг та різноформатність наданої інформації порушили питання щодо форми подання педагогічного досвіду шкіл: бажано, щоб

основна інформація легко знаходилася за адресою школи, за потреби розгорталася в більш детальні відомості, можна було б легко переглянути фотографії та відео. Тому вирішено створити інтерактивну карту шкіл Миколаївської області, що працюють за ідеями В. Сухомлинського.

На другому етапі формалізовано подану інформацію за атрибутами: «адреса закладу освіти»; «назва закладу освіти»; «педагогічна ідея, за якою працює заклад»; «додатки (текстова, фото- та відео-інформація)» та створено інтерактивну карту «Працюємо за В. Сухомлинським» [15].

На карті заклади освіти області позначено кольоровими вказівниками (певний колір означає певний район області), що розташовані за поштовою адресою шкіл. Натискання на позначку, пов'язану зі школою, відкриває додаткову інформацію про досвід роботи школи за ідеями В. Сухомлинського та надає можливість проглянути фото- та відео-інформацію (рис.).

На сьогодні карта містить геоінформацію про досвід 32 закладів дошкільної та середньої освіти Миколаївської області. У майбутньому карта доповнюватиметься інформацією від шкіл, які виявлять бажання узагальнити свій педагогічний досвід, пов'язаний із упровадженням педагогічних ідей В. Сухомлинського. Проглянути карту можна, зайшовши за посиланням із офіційного сайту МОІППО.

Висновки. Геоінформаційні системи є сучасними потужними графічними веб-засобами, що дозволяють поєднувати звичайні бази даних із електронними географічними картами. Використання геоінформаційних сервісів в освітній діяльності відкриває широкі можливості для візуалізації освітньої інформації – створення інтерактивних карт певних освітніх об'єктів у поєднанні з контекстною тематичною інформацією про ці об'єкти.

Прикладом інтерактивної карти освітніх об'єктів є карта закладів освіти

Миколаївської області, які працюють за ідеями В. Сухомлинського. Перевагами інтерактивних карт є їх доступність,

можливість доповнення та внесення змін, варіативність та масштабованість представлених на карті об'єктів.

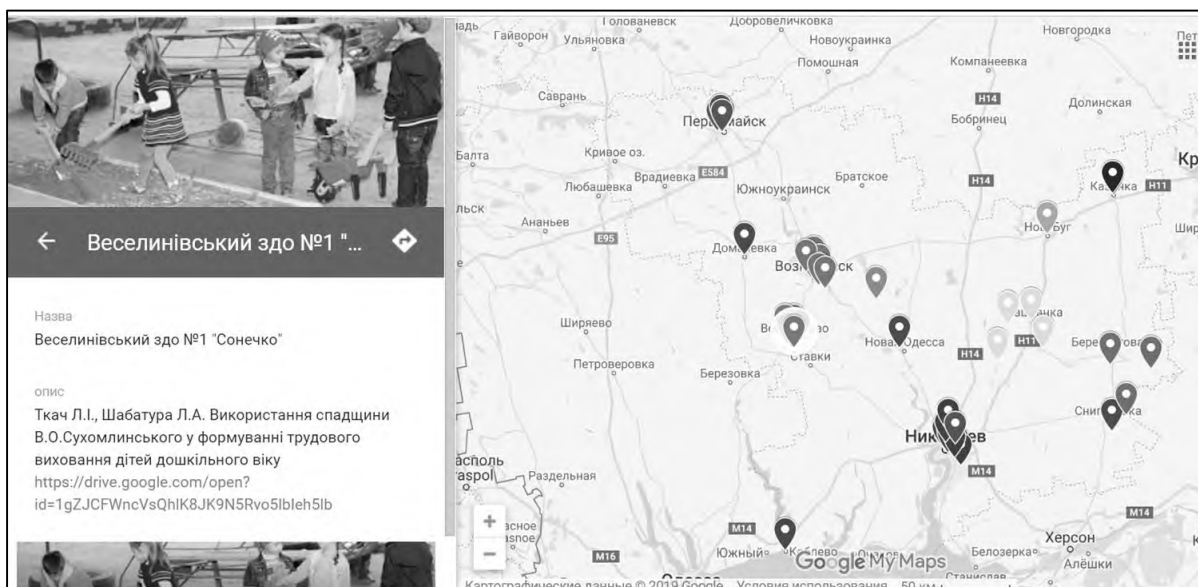

Рис. Фрагмент інтерактивної карти «Працюємо за В. Сухомлинським»

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барладін О. В. Створення електронних картографічних творів / О. Барладін, Л. Миколенко // Сучас. досягнення геодез. науки та вир-ва. – 2011. – Вип. 2. – С. 155–160.
2. Бондаренко Е. Л. Геоінформаційні основи еколого-географічного картографування / Е. Л. Бондаренко, В. О. Шевченко, В. І. Остроух. – Київ : Фітосоціоцентр, 2005. – 116 с.
3. Гафнер В. В. Информационная безопасность : учебное пособие в 2 ч. / В. В. Гафнер ; ГОУ ВПО «Урал. гос. пед. ун-т». – Екатеринбург, 2009. – Ч. 1. – 155 с.
4. Геоінформаційне картографування в Україні : концептуальні основи і напрямки розвитку / Л. Г. Руденко, Т. І. Козаченко, Д. О. Ляшенко, А. І. Бочковська. – К. : НВП Вид. «Наукова думка», 2011. – 104 с.
5. Інтерактивна карта гуртків м. Тернопіль [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://politerno.com.ua/2017/10/10/interaktyvna-karta-gurtkiv-mista-ternopolya-magneticone-org-karta/>
6. Інтерактивна карта навчально-практичних центрів професійно-технічної освіти України [електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.google.com/maps/d/embed?mid=1TdvcOAFyKPMI99OTJ_GII-OV1wwpHKF7&fbclid=IwAR2mm22RL8u_1-tU44zoeWgLaR0yfqc0GziKYjdKnKSX-moadhHSwETHxzo&ll=49.013693036710606%2C30.40716825000004&z=6
7. Інтерактивна карта педагогічного досвіду освітян Миколаївської області [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1yCGDGV35Ex3VxTaienUFcfc0bXk&ll=47.42490811900615%2C31.663971599999968&z=8>
8. Інформаційна система управління освітою ІСУО [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://isuo.org/>
9. Карта опорних шкіл Тернопільської області [електронний ресурс]. – Режим доступу : http://otg.ippo.edu.te.ua/basic_school/interaktivna-karta-shkil/

10. Карта освітнього простору Чернігівщини [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1yvjeWmeiqjyaO8-rWs5wdlqzIH7CxuHN&ll=51.42011974681073%2C32.860181469042914&z=8>
11. Краак М.-Я. Картография : визуализация геопространственных данных / М.-Я. Краак, Ф. Ормелинг. – Москва : Научный мир, 2005. – 324 с.
12. Лейберюк О. М. Інтерактивні веб-карти : сутність і основні етапи створення (на прикладі веб-ресурсу carto) / О. М. Лейберюк // Український географічний журнал. – 2016. – № 4. – С. 54–58.
13. Освітня карта Києва [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://osvita-mar.monitoring.in.ua/>
14. Питенко А. А. Нейросетевой анализ в геоинформационных системах : – дис. ... канд. тех. наук : 05.13.16 / А. А. Питенко. – Красноярск, 2000. –137 с.
15. Працюємо за В. Сухомлинським – досвід шкіл Миколаївської області [електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1aKWTo2vU-MLeo7b7POnbZB_uqK9cNV22&ll=47.3420996448576%2C31.939539349999905&z=9

REFERENCES

1. Barladin O. V. (2011). Stvorennia elektronnykh kartografichnykh tvoriv [Creation of electronic cartographic works]. Suchas. dosiahnennia heodez. nauky ta vyr-va. Vyr. 2, 155, 160 (ukr).
2. Bondarenko E. L. (2005) Heoinformatsiini osnovy ekoloho-heografichnoho kartografuvannia [Geoinformation bases of ecological-geographical mapping]. Kyiv : Fitosotsiotsentr, 116 (ukr).
3. Gafner V. V. (2009) Informacionnaja bezopasnost' : uchebnoe posobie v 2 ch. [Information Security: 2-hour study guide] V. V. Gafner ; GOU VPO «Ural. gos. ped. un-t». Ekaterinburg, ch. 1, 155 (rus).
4. L. H. Rudenko, T. I. Kozachenko, D. O. Liashenko, A. I. Bochkovska. (2011). Heoinformatsiine kartografuvannia v Ukraini : kontseptualni osnovy i napriamky rozvytku [Geoinformation mapping in Ukraine: conceptual bases and directions of development]. K. : NVP Vyd. «Naukova dumka», 104 (ukr).
5. Interaktyvna karta hurtkiv m. Ternopil [Interactive map of circles of Ternopil]. Available at: <https://politerno.com.ua/2017/10/10/interaktyvna-karta-gurtkiv-mista-ternopolya-magneticone-org-karta/> (ukr).
6. Interaktyvna karta navchalno-praktychnykh tsentriv profesiino-tekhnichnoi osvity Ukrainy [Interactive map of educational and practical centers of vocational education of Ukraine]. Available at : https://www.google.com/maps/d/embed?mid=1TdvCOAfyKPMI99OTJ_GII-OV1wwpHKF7&fbclid=IwAR2mm22RL8u_1-tU44zoeWgLaR0yfqc0GziKYjdKnKSSX-moadhHSwETHxzo&ll=49.013693036710606%2C30.40716825000004&z=6 (ukr).
7. Interaktyvna karta pedahohichnoho dosvidu osvitian Mykolaivskoi oblasti [Interactive map of pedagogical experience of educators of the Nikolaev area]. Available at : <https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1yCGDGV35Ex3BxTaienUFcfc0bXk&ll=47.42490811900615%2C31.663971599999968&z=8> (ukr).
8. Informatsiina systema upravlinnia osvitoiu ISUO [Information management system for education of HMIS]. Available at: <https://isuo.org/> (ukr).
9. Karta opornykh shkil Ternopilskoi oblasti [Map of reference schools of Ternopil region]. Available at: http://otg.ippo.edu.te.ua/basic_school/interaktivna-karta-shkil/ (ukr).
10. Karta osvithnjogho prostoru Chernihivshhyny [Map of educational space of Chernihiv region]. Available at : <https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1yvjeWmeiqjyaO8-rWs5wdlqzIH7CxuHN&ll=51.42011974681073%2C32.860181469042914&z=8> (ukr)/

11. Kraak M.-Ja. (2005). Kartografija : vizualizacija geoprostranstvennyh dannyh [Mapping: Visualizing Geospatial Data]. M.-Ja. Kraak, F. Ormeling. – Moskva : Nauchnyj mir, 324 (rus).

12. Leiberiuk O. M. (2016). Interaktyvni veb-karty : sutnist i osnovni etapy stvorennia (na prykladi veb-resursu carto) [Interactive Web Cards: The Essence and Basic Stages of Creation (as an example of a carto web resource)]. Ukrainskyi heohrafichnyi zhurnal. 4, 54–58 (ukr).

13. Osvitnia karta Kyieva [Educational map of Kiev]. – Rezhym dostupu : <https://osvita-map.monitoring.in.ua/> (ukr).

14. Pitenko A. A. (2000). Nejrosetevoj analiz v geoinformacionnyh sistemah : – dis. ... kand. teh. nauk : 05.13.16 [Neural network analysis in geographic information systems]. Candidate's thesis, Krasnojarsk, 137 (rus).

15. Pratsiuemo za V. Sukhomlynskym – dosvid shkil Mykolaivskoi oblasti [We work for V. Sukhomlinsky - experience of schools of the Nikolaev area]. – Rezhym dostupu : https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1aKWTo2vU-MLeo7b7POnbZB_uqK9cNV22&ll=47.3420996448576%2C31.939539349999905&z=9 (ukr).

УДК 371.091.4 Сух+373.315 (477)

ORCID iD 0000-0002-5538-5329

ФЕНОМЕН СВІДОМОГО ЧИТАННЯ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО В ПАРАДИГМІ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ГАЛУЗІ ОСВІТИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Дарія Лукьяненко

Читання – один із найскладніших видів психофізіологічних процесів, адже передбачає одночасну дію кількох механізмів: зорового, мовленнєвого, рухового, слухового й смислового. У XXI столітті питання читання актуалізоване бібліотекарями, педагогами, психологами в новому ракурсі, зважаючи на зміни в сприйнятті інформації медійним поколінням, зокрема у зв'язку з поширенням так званих медіатекстів, у яких слово доповнене аудіовізуальними матеріалами, що ускладнює сприйняття насамперед друкованого тексту. Для формування навички свідомого читання запропоновано осмислення дієвості досвіду Василя Сухомлинського в контексті реалізації мовно-літературної галузі освіти, що передбачає вільний вибір художнього тексту, який розуміємо як усвідомлення своєї дії. Зроблено акцент на ролі батьків у становленні особистості дитини як свідомого читача книг різних форматів.

Ключові слова: свідоме читання, культура читання, медіатекст, медійне покоління.

THE VASILY SUKHOMLYNSKY'S PHENOMENON OF CONSCIOUS READING IN THE LANGUAGE AND LITERARY BRANCH OF NEW UKRAINIAN SCHOOL

Dariya Lukyanenko

XXI Century constantly puts new challenges for humans. The usual process of reading acquires a new, strategic significance. This is due to increased availability of information and